

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Ильнетская
средняя общеобразовательная школа имени Микая (Герасимова М.С.)»
Менделеевского муниципального района Республики Татарстан

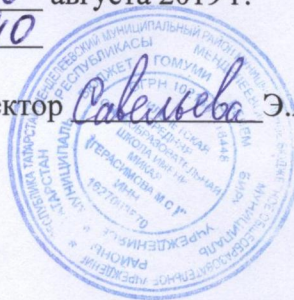
ПРИНЯТО

педагогическим советом МБОУ "Ильнетская
СОШ имени Микая (Герасимова М.С.)"
Протокол от 30 августа 2019 г.
№ 1

УТВЕРЖДЕНО

приказом директора МБОУ "Ильнетская
СОШ имени Микая (Герасимова М.С.)"
от 30 августа 2019 г.
№ 40

Директор Савельева Э.А.Савельева

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по марийскому языку

для 1-4 классов (базовый уровень)

Разработано: учителем марийского языка и литературы

Ильнеть 2019 г.

Тунем пытарыше мом палышаш да ыштен моштышаш

1 класс

Йоча марий алфавитышке пурышо чыла буквам раш палышаш, мутым икшырымын слог дене але тичмаш шомак дене лудшаш, икымше пелийыште 1 минут жапыште 15-20 мутым лудын шуктышаш, 2 пелийыште -20-25

-тунемме книга гыч ончен возен налшаш, икымше пелийыште 1 минутышто 10 буквам серен шуктышаш, кокымшо пелийыште 15 буквам;

- текстын молан тыге лумдалтмыжым умылтарен мошташ туналшаш;
- посна мутын але ойсавыртышын мом ончыктымыжым умылаш тыршышаш;
- лудмо почеш туныктышын йодышыжлан вашмутым пуышаш;
- лудмын содержанияжым каласкалаш туналшаш;
- почеламутысо рифме ден ритмым тогдаяш тунемшаш;
- 10-13 почеламутым наизусть палышаш.

Тунемше йук ден буква кокласе ойыртемем палышаш: йукым ойлена(каласена), буквам ужнына, возена.

Тудо мут гыч йук-влакым ойырен луктын моштышаш, нуным чын радамлышаш:

- гласный да согласный йук ден буква-влакым чын ойыркалышаш;
- шомакыште пушкыдо да пенгыде согласный йук-влакым ончыктышаш;
- изи да кугу буква-влакым арун да чаткан серышаш, тидын годым букван кушан, улан да покшелан ушалтмыжым шекланышаш;
- пушкыдо согласный йук-влакым ь да йотированный буква-влак дене палемден моштышаш;
- предложений гыч шомак-влакым ойырен лукшаш, письменный да печатный шрифт дене возымо мутым але кучык предложенийым йонылыш деч посна серен налшаш;
- туныктышын диктоватлымыж почеш ойлымо семынак сералтше посна мут-влакым але 3-4 шомакан предложенийым чын возышаш;
- предложенийым кугу буква дене туналын серышаш, предложений мучашеш точкым шындышаш;
- туныктышын каласыме темыж почеш 2-3 предложенийым чонышаш.

Предметный (Марий йылме дене)

- марий литератур йылмын нормыжым палаш, литературный йылмым кучылт мошташ;
- орфографий да пунктуаций правил-влакым кучылт мошташ;
- шке возымым тергаш да танастараш, шымлаш тунемаш;
- йылмын кучылтмо йонжо-влак дене палыме лияш (йук, буква, мут ужаш, ойлымаш ужаш, предложений да тудын членже-влак, сложный предложений-влак).

Метапредметный

-сурет почеш мутланен моштымаш;

Предложенийым чын чонен моштымаш;

- шке кутырымоойым цель дене кылден моштымаш,схеме дене пашам ыштен моштымаш;
- мут-влаклан ударенийым чын шындышаш;
- тунемме материалым ончыктен моштышаш.

Личностный

-шкеш кузе кучен моштышаш нерген шинчымашым палышаш улыт;сайын тунемаш кумыландаш;

- тунемшашын кулешлыкшым умылышаш;
 - ен –влакын уда да сай койышыштым шонен моштышаш;
- Пуртус суретым шымлаш кумыландымаш.

2 класс

Марий йылме урокын лектышыже могай лийшаш.

Личностный (Марий йылме дене)

кутырымаште йылмын кулешлыкшым умылымаш;
чын да моторын ойлымо дене шкем калык коклаште кучен моштымаш;
кутырымо годым шке ойлымым эскерен да аклен моштымаш;
шочмо йылмын мут поянлыкше дене моштен пайдаланымаш.

Метапредметный (Марий йылме дене)

урокин темыж ден цельжым чын шынден, проблемный йодышым ямдылен мошташ;
планым ышташ тунемаш, план почеш каласкален мошташ,
шке кутырымо ойым цель дене кылден мошташ,
ойлымаш-влакым танастараш, посна ужаш-влакын кылыштым муын мошташ,
таблице да схеме-влак дене пашам ыштен мошташ;
тунемме материалым схеме дене ончыктен мошташ;
турло предмет-влак дене кылдалтше текст-влакым (математика, окружающий мир,
лончылен, танастарен мошташ;
йылме шотышто ойыртемаштым муын мошташ;
ойлымашыште фактым, жапым ойырен мошташ.

Предметный (Марий йылме дене)

марий литератур йылмын нормыжым палаш, литературный йылмым кучылт мошташ;
орфографий да пунктуаций правил-влакым кучылт мошташ;
шке возымым тергаш да танастараш, шымлаш тунемаш;
йылмын кучылтмо йонжо-влак дене палыме лияш (йук, буква, мут ужаш, ойлымаш ужаш,
предложений да тудын членже-влак, сложный предложений-влак)

3 класс

Личностный

кутырымаште йылмын кулешлыкшым умылымаш;
чын да моторын ойлымо дене шкем калык коклаште кучен моштымаш;
кутырымо годым шке ойлымым эскерен да аклен моштымаш;
шочмо йылмын мут поянлыкше дене моштен пайдаланымаш.

Метапредметный

урокин темыж ден цельжым чын шынден, проблемный йодышым ямдылен мошташ;
планым ышташ тунемаш, план почеш каласкален мошташ,
шке кутырымо ойым цель дене кылден мошташ,
ойлымаш-влакым танастараш, посна ужаш-влакын кылыштым муын мошташ,
таблице да схеме-влак дене пашам ыштен мошташ;
тунемме материалым схеме дене ончыктен мошташ;
турло предмет-влак дене кылдалтше текст-влакым (математика, окружающий мир,
лончылен, танастарен мошташ;
йылме шотышто ойыртемаштым муын мошташ;
ойлымашыште фактым, жапым ойырен мошташ.

Предметный

марий литератур йылмын нормыжым палаш, литературный йылмым кучылт мошташ;
орфографий да пунктуаций правил-влакым кучылт мошташ;
шке возымым тергаш да танастараш, шымлаш тунемаш;
йылмын кучылтмо йонжо-влак дене палыме лияш (йук, буква, мут ужаш, ойлымаш ужаш,
предложений да тудын членже-влак, сложный предложений-влак).

4 класс

75-80 шомакан текстым йонылыш деч посна, каллиграфически чын шке вужа возен налшаш але диктовко почеш возышаш; тидын годым тунемме орфограммным моштен кучылтшаш: падеж мучашым, глаголын лица мучашыжым возен моштышаш, союз дене але союз деч псна ушалтше икгай членан предложенийыште препинаний знакым кулеш вереш шындышаш;

- шукрыак слоган шомакым фонетически чын лончылышаш;

- мутым состав дене лончылен, мутвожым, суффиксым але мут мучашым графически чын ончыктышаш;

- тунемме ойлымаш ужаш-влакым – лум мутым, пале мутым, глаголым, чот мутым, олмештыш мутым, наречийым – лончылен нунын нерген уроклаште мом ойлымым каласкален моштышаш;

Предложенийым синтаксически лончылышаш: предложенийын могай улмыжым палышаш, член шот дене чын лончылышаш, мут сочетанийым ойырен моштышаш;

Ен дене мутланыме годым шкем кучен моштышаш, ужын, йодын, саламлен, тау да моло поро мутымат каласен моштышаш.

Программын содержанияжы

1 класс

Лудаш-возаш туныктымаш, йылмым лывыртымаш	Ойлымо да возымо нерген тун умылымаш Мут ден предложений Предложений ден мут. Текстым предложений-влаклан шеледымаш. Слог ден ударени Йук ден буква-влак Мутышто мыняр да могай йук улмым палымаш. Марий йылмысе гласный йук-влакым палымаш. Согласный йук-влак дене палыме лиймаш Возымо да лудмо годым гигиеным эскерымаш. Буква-влакын ужашыштым серымаш.
Буква-влак дене палыме лимаш	Марий йылмысе йук ден буква-влакым тунеммаш: Икымше гласный-влак: у, о, ы, а, я, о, и, э(е) Кокымшо: мужырдымо йонгыдо согласный-влак: м, л, н, й, р, н; Кумшо: йонгыдо мужыран пич согласный-влак: т, к, ш, с, п, ф Нылымше: пич мужыран йонгыдо согласный-влак: д, г, ж, з, б, в Визымше: йотированный гласный буква-влак: е, ё, ю, я; Кудымшо: мужырдымо пич согласный-влак: ч, х, ц, щ Шымше: ойырен шогышо ь ден ь Мутым слог дене лудаш тунеммаш. шомакышт мыняр буква да йук улмым рашемдымаш. Пучкедыме буква-влак дене мутым погымаш.
Возымаш, марий йылме да йылмым лывыртымаш Предложений	Ойлымашым предложений-влаклан шеледымаш. Предложенийыште рудо мут-влакым ойырымаш. Ко? мо? Мом ышта? Могай? Йодышлан вашештыше шомак-влакым ппалемдымаш.

Йук ден буква-влак	Йук ден буква-влак. Пушкидо ден пенгыде согласный-влак. Ъ буква.е,ё,ю,я буква-влакын кучылталтмышт
Слог.	Мутым слоглан шеледымаш. Мутым вес корныш вончыктарымаш
Курылтде кутырымаш	Палемдыме теме почеш изирак предложений-влакым чонымаш. Сурет почеш ойлымашым чонымаш. Тунал пуымо йомакым шуйымаш. Саламлалтмаш да чеверласымаш.
Чын сераш туныктышаш мут-влак:	<i>ер, Йошкар-Ола, кече, книга, кольмо, комбо, лудо, Москва, парня, пуй, уй, чыве, шкаф, эр.</i>

2 класс

<u>Предложений</u>	Кок-кум шомакан предложений-влак. Кок-кум предложениян изи ойлымаш. Предложенийыште рудо шомак-влак: подлежащий ден сказуемый. Мут-влак кокласе кыл (йодышым шынден палымаш). Повествовательный предложенийым эскерымаш, предложений мучашеш точкым шындымаш. Йодышан предложенийым эскерымаш, предложений мучашеш йодыш палым шындымаш. Побудительный предложенийым эскерымаш. Восклицательный да восклицательный огыл предложенийым эскерымаш, восклицательный предложений мучашеш кычкыралтыш палым шындымаш.
<u>Мут ден предложений</u>	Мут ден предложений. Предложений ден мут. Лум мут. Ко? Мо? йодышлан вышештыше шомак-влакын предложенийыште подлежащий лиймышт (палдарымаш). Глагол, предметын мом ыштымыжым ончыктышо да мом ышта? мом ыштат? йодышлан вашештыше мутан предложений – влак. Пале мут, предметын палыжым ончыктышо да могай? йодышлан вашештыше шомакан предложений-влак. Кумдан кучылталтше почеш мут-влак: дене, дек, гыч, гоч, нерген, гай. Нуным посна возымаш. Ен, ачалум да фамилийым кугу буква дене возымаш. Вольыклан да моло чонанлан пуымо лумым кугу буква дене серымаш. Ола, ял да энер лум-влакым кугу буква дене возымаш. Икгай вожан мут-влак. Мутвожын эре ик семын сералтмыжым эскерымаш: вудым-вуд, флагым-флаг. «Марий йылме» учебникысе да С. Дмитриевын «Чын возо» мутерже дене пайдаланаш туналмаш.
<u>Йук, буква, мут ден предложений</u>	Йук, буква, мут ден предложений нерген ушештарымаш. Предложенийысе главный член-влак нерген ушештарымаш. Подлежащий ден сказуемый лийше шомаклаште гласный да согласный йук-влакым ойыркалымаш. Мут туналтыште да гласный почеш слог туналтышыште шогышо е,я,ю буква-влак. Тыгай букван мутым, тыгай шомакан предложенийым лончылымаш, предложенийысе главный член-влакым ончыктымаш.

	Марий йылмысе ы йукан мут-влакым эскерымаш. Мутвожышто ы буква возымаш, мутлан: пыл мутвожышто ик ы буква сералтеш, пырдыж мутвожышто – кок ы буква. Пич да йонгыдо мужыран согласный йук-влак: б-п, в-ф, г-к, д-т, ж-ш, з-с. Мут мучашыште нунын возалтмыштым тергымаш: клубышто – клуб, купышто – куп, левым – лев, шарфым – шарф... Руш йылме гыч пурышо ф, х, ц, щ,б йук-влакым чын ойлымаш да йонылыш деч посна серымаш, мутлан: флаг, кофто, шкаф, художник, колхоз, цех да молат. Ударений. Кок-кум гласныан мутлаште ударениян слогым ончыктымаш. Почеламутышто ударениян да ударенийдыме слог – влакын келыштаралтмыштым эскерымаш, мутлан: кок слоган шомакыште ударений икымше але кокымшо слогеш логалеш. Алфавит, тудын кулешлыкше. «Марий йылме» учебникыште да «Чын возо» мутерыште кулеш букван шомакым кычал мумаш. Икымше буква шотыш налын, мут-влакым алфавит почеш радамлымаш.
<u>Ушештарымаш</u>	Предложений. Мут ден предложений. Йук, буква, мут да предложений.

3 класс

1-2 классыште тунеммым ушештарымаш	Предложенийын рӱдыжӧ. Мут-влак кокласе кыл. каласыме цель дене предложений-влакын тӱрлӧ лиймышт. Лум мут, пале мут, глагол, почеш мут. Йук ден буква-влак. Гласный ден согласный йук-влак. Ударный.
Предложений	Подлежащий ден сказуемый. Второстепенн член-влак. Мут сочетаний. Мут-влак кокласе кыл. Предложений-влакым чоҥымаш. Второстепенный член-влак дене предложений-влакз гаарен возымаш.
Предложений ден мут	Мутын составите. Икгай вожан мут-влакым предложенийыш эскерымаш. Мутын составите. Мутмучашым эскерымаш. Суффикс. Турлб суффикс-влакым эскерымаш. Йук да буква-влак. Гласный йук-влакым ушештарымаш. Ударениян да ударенийдыме слог-влакым эскерымаш. Мут мучапгте ударенийдыме гласный-влакым возен моштымаш.
Предложений ден ойлымаш ужаш-влак	Ойлымаш ужаш-влак нерген умылымаш. Лум мут, пале мут глагол да почеш мут дене палдарымаш. Лум мутын падеж да числа дене вашталтмыже. Пале мут. Пале мутын кучылталтмыже. Глагол. Глаголын жашпе. Ваштарешла шогышо глагол-влаИ кучылт моштымаш. Курылтде кутырымаш. Лудмо текстам тичмашын каласкал маш. Текст почеш шкевуя планым чот-гамаш. 60-70 шомакан из; жениным возымаш. Сочиненийым возымаш. Серышым возаш т неммаш.

Ушештарымаш	Текстам ужаш-влаклан шелмаш, вуймутым пуыма планым ыпнгымаш. Текстын чоналтме кыткарже. Арун да чаткан возымаш. Возымо годам гигиеным эскерымаш. Изи ден кугу буква-влакым чыш серымаш. Курылтде возен моштымаш. Буква-влакым чын ушымаш. Тунемме ий мучко возен моштышаш мут-влак: <i>вашикуз вургече, ёлка, изарня, шике, йошкарге, клат, клуб, колхоз, к лызо, кдгдрчен, кугарня, ...</i> (туныктыпно ойырен налын ямдылышаш)
--------------------	--

4 класс

Ончытунеммым ушештарымаш.	Предложений. Предложенийыште рудо мут-влак. Предложенийыште мут-влакын кылдалтмышт. Увертарен, йодышан, куштен каласыме предложений-влак. Мут сочетаний. Мут сочетаний-влакым чын муын моштымаш. Мутынс составше. Йук ден буква-влак. Ойлымаш ужаш-влак.
Мут сочетаний ден предложений.	Мут сочетаний нергн умылымаш. Текст. Чоналтме шот дене текстын кум ужашлан шелалтмыже. Текст чоналтме шот дене кум турло улмыжо (каласкалымаш, описаний, шонкалымаш). Предложенийыште главный да второстепенный член-влак. Второстепенный член-влак (дополнений, определений, умландарыше член). Нераспространенный да распространенный предложений-влак. Икгай членан предложений-влак. Сложный предложений. Вияш ой.
Предложений ден ойлымаш ужаш-влак.	Олмештыш мут. Олмештыш мутын числа ден лицаже. Олмештыш мутын падеж дене вашталтмыже. Чот мут. Шотлымо чот мут. Радам чот мут. Наречий. Верым ончыктышо наречий. Жапым ончыктышо наречий. Кузе лиймым ончыктышо наречий.
3-4 классыште тунеммым ушештарымаш.	Мо тугай предложений. Ойлымо цель дене предложенийын турло лиймыже. Интонаций шот дене турло лиймыже. Предложенийын членже-влак. Ойлымаш ужаш-влак. Согласный ден гласный йук-влак. Ударенийдыме у, о, о гласный

Тематический планирований

1 класс

Лудаш-возаш туныктымаш, йылмым лывыртымаш	29 ш.	Ойлымо да возымо нерген тун умылымаш Мут ден предложений Предложений ден мут. Текстым предложений-влаклан шеледымаш. Слог ден ударени Йук ден буква-влак Мутышто мыняр да могай йук улмым палымаш. Марий йылмысе гласный йук-влакым палымаш. Согласный йук-влак дене палыме лиймаш Возымо да лудмо годым гигиеным эскерымаш. Буква-влакын ужашыштым серымаш.
Буква-влак дене палыме лимаш	58.ш.	Марий йылмысе йук ден буква-влакым тунеммаш: Икымше гласный-влак: у, о, ы, а, я, о, и, э(е)

		Кокымшо: мужырдымо йонгыдо согласный-влак: м,л,н,й,р,н; Кумшо: йонгыдо мужыран пич согласный-влак: т,к,ш,с,п,ф Нылымше: пич мужыран йонгыдо согласный-влак: д,г,ж,з,б,в Визымше: йотированный гласный буква-влак: е,ё,ю,я; Кудымшо: мужырдымо пич согласный-влак: ч,х,ц,щ Шымше: ойырен шогышо ь ден ь Мутым слог дене лудаш тунеммаш.шомакышт мыняр буква да йук улмым рашемдымаш. Пучкедыме буква-влак дене мутым погымаш.
Возымаш, марий йылме да йылмым лывыртымаш Предложений	15 ш.	Ойлымашым предложений-влаклан шеледымаш. Предложенийыште рудо мут-влакым ойырымаш. Ко? мо? Мом ышта? Могай? Йодышлан вашештыше шомак-влакым ппалемдымаш.
Йук ден буква-влак	5 ш.	Йук ден буква-влак. Пушкидо ден пенгыде согласный-влак. Ъ буква.е,ё,ю,я буква-влакын кучылталтмышт.
Слог.	7.ш	Мутым слоглан шеледымаш. Мутым вес корныш вончыктарымаш
Курылтде кутырымаш	3 ш.	Палемдыме теме почеш изирак предложений-влакым чонымаш. Сурет почеш ойлымашым чонымаш. Тунал пуымо йомакым шуйымаш. Саламталтмаш да чеверласымаш.
Чын сераш туныктышаш мут-влак:	10 ш.	<i>ер, Йошкар-Ола,кече, книга, кольмо, комбо,лудо, Москва, парня, пуй,уй, чыве,шкаф, эр.</i>

2 класс

<u>Предложений</u>	11.ш.	Кок-кум шомакан предложений-влак. Кок-кум предложениян изи ойлымаш. Предложенийыште рудо шомак-влак: подлежащий ден сказуемый. Мут-влак кокласе кыл (йодышым шынден палымаш). Повествовательный предложенийым эскерымаш, предложений мучашеш точкым шындымаш. Йодышан предложенийым эскерымаш, предложений мучашеш йодыш палым шындымаш. Побудительный предложенийым эскерымаш. Восклицательный да восклицательный огыл предложенийым эскерымаш, восклицательный предложений мучашеш кычкыралтыш палым шындымаш.
<u>Мут ден предложений</u>	16 ш.	Мут ден предложений. Предложений ден мут. Лум мут. Ко? Мо?йодышлан вышештыше шомак-влакын

		предложенийыште подлежащий лиймышт (палдарымаш). Глагол, предметын мом ыштымыжым ончыктышо да мом ышта? мом ыштат? йодышлан вашештыше мутан предложений – влак. Пале мут, предметын палыжым ончыктышо да могай? йодышлан вашештыше шомакан предложений-влак. Кумдан кучылталтше почеш мут-влак: дене, дек, гыч, гоч, нерген, гай. Нуным посна возымаш. Ен, ачалум да фамилийым кугу буква дене возымаш. Вольыклан да моло чонанлан пуымо лумым кугу буква дене серымаш. Ола, ял да энер лум-влакым кугу буква дене возымаш. Икгай вожан мут-влак. Мутвожын эре ик семын сералтмыжым эскерымаш: вудым-вуд, флагым-флаг. «Марий йылме» учебникысе да С. Дмитриевын «Чын возо» мутерже дене пайдаланаш туналмаш.
<u>Йук, буква, мут ден предложений</u>		Йук, буква, мут ден предложений нерген ушештарымаш. Предложенийысе главный член-влак нерген ушештарымаш. Подлежащий ден сказуемый лийше шомаклаште гласный да согласный йук-влакым ойыркалымаш. Мут туналтыште да гласный почеш слог туналтышыште шогышо е,я,ю буква-влак. Тыгай букван мутым, тыгай шомакан предложенийым лончылымаш, предложенийысе главный член-влакым ончыктымаш. Марий йылмысе ы йукан мут-влакым эскерымаш. Мутвожышто ы буквам возымаш, мутлан: пыл мутвожышто ик ы буква сералтеш, пырдыж мутвожышто – кок ы буква. Пич да йонгыдо мужыран согласный йук-влак: б-п, в-ф, г-к, д-т, ж-ш, з-с. Мут мучашыште нунын возалтмыштым тергымаш: клубышто – клуб, купышто – куп, левым – лев, шарфым – шарф... Руш йылме гыч пурышо ф, х, ц, щ,б йук-влакым чын ойлымаш да йонылыш деч посна серымаш, мутлан: флаг, кофто, шкаф, художник, колхоз, цех да молат. Ударений. Кок-кум гласныян мутлаште ударениян слогым ончыктымаш. Почеламутышто ударениян да ударенийдыме слог – влакын кельштаралтмыштым эскерымаш, мутлан: кок слоган шомакыште ударений икымше але кокымшо слогеш логалеш. Алфавит, тудын кулешлыкше. «Марий йылме» учебникыште да «Чын возо» мутерыште кулеш букван шомакым кычал мумаш. Икымше буквам шотыш налын, мут-влакым алфавит почеш радамлымаш.
<u>Ушештарымаш</u>	4 ш.	Предложений. Мут ден предложений. Йук, буква, мут да предложений.

3 класс

1-2 классыште тунеммым ушештарымаш	10 ш.	Предложенийын рӱдыжӧ. Мут-влак кокласе кыл.каласыме цель дене предложений-влакын тӱрлӧ лиймышт. Лум мут, пале мут, глагол, почеш мут. Йук ден буква-влак. Гласный ден согласный йук-влак. Ударний.
Предложений	8 ш.	Подлежащий ден сказуемый. Второстепенн член-влак. Мут сочетаний. Мут-влак кокласе кыл. Предложений-влакым чоҥымаш. Второстепенный член-влак дене предложений-влакз гаарен возымаш.
Предложений ден мут	14.ш.	Мутын составите. Икгай вожан мут-влакым предложенийыш эскерымаш. Мутын составите. Мутмучашым эскерымаш. Суффикс. Турлб суффикс-влакым эскерымаш. Йук да буква-влак. Гласный йук-влакым ушештарымаш. Ударениян да ударенийдыме слог-влакым эскерымаш. Мут мучапгте ударенийдыме гласный-влакым возен моштымаш.
Предложений ден ойлымаш ужаш-влак	23 ш.	Ойлымаш ужаш-влак нерген умылымаш. Лум мут, пале мут глагол да почеш мут дене палдарымаш. Лум мутын падеж да числа дене вашталтмыже. Пале мут. Пале мутын кучылталтмыже. Глагол. Глаголын жашпе. Ваштарешла шогышо глагол-влаИ кучылт моштымаш. Курылтде кутырымаш. Лудмо текстам тичмашын каласкал маш. Текст почеш шкевуя планым чот-гамаш. 60-70 шомакан из; жениным возымаш. Сочиненийым возымаш. Серышым возаш т неммаш.
Ушештарымаш	10.ш.	Текстам ужаш-влаклан шелмаш, вуймутым пуыма планым ыпнгымаш. Текстын чоналтме кыткарже. Арун да чаткан возымаш. Возымо годам гигиеным эскерымаш. Изи ден кугу буква-влакым чыш серымаш. Курылтде возен моштымаш. Буква-влакым чын ушымаш. Тунемме ий мучко возен моштышаш мут-влак: <i>вашкуз вургече, ёлка, изарня, шике, йошкарге, клат, клуб, колхоз, к лызо, кдгдрчен, кугарня, ...</i> (туныктыпно ойырен налын ямдылышаш)

4 класс

Ончычтунеммым ушештарымаш.	1 ш.	Предложений. Предложенийыште рудо мут-влак. Предложенийыште мут-влакын кылдалтмышт. Увертарен, йодышан, куштен каласыме предложений-влак. Мут сочетаний. Мут сочетаний-влакым чын муын моштымаш. Мутынс составше. Йук ден буква-влак. Ойлымаш ужаш-влак.
Мут сочетаний ден предложений.	15 ш.	Мут сочетаний нергн умылымаш. Текст. Чоналтме шот дене текстын кум ужашлан шелалтмыже. Текст чоналтме шот дене кум турло улмыжо (каласкалымаш, описаний, шонкалымаш). Предложенийыште главный да второстепенный член-влак. Второстепенный член-влак (дополнений, определений, умландарыше член). Нераспространенный да распространенный предложений-влак. Икгай членан предложений-влак. Сложный предложений. Вияш ой.
Предложений ден ойлымаш ужаш-влак.	15 ш.	Олмештыш мут. Олмештыш мутын числа ден лицаже. Олмештыш мутын падеж дене вашталтмыже. Чот мут. Шотлымо чот мут. Радам чот мут. Наречий. Верым ончыктышо наречий. Жапым ончыктышо наречий. Кузе лиймым ончыктышо наречий.
3-4 классыште тунеммым ушештарымаш.	4 ш.	Мо тугай предложений. Ойлымо цель дене предложенийын турло лиймыже. Интонаций шот дене турло лиймыже. Предложенийын членже-влак. Ойлымаш ужаш-влак. Согласный ден гласный йук-влак. Ударенийдыме у, о, о гласный